ವನ್ಯ

ಹಸಿರು ಲೋಕದ ಕೌತುಕ

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2025

ಅಘನಾಶಿನಿ ನೇಚರ್ ಫೌಂಡೇಶನ್

ಜ್ಞಾನದ ಹರಿವು

ವನ್ಯ
ಹಸಿರು ಲೋಕದ ಕೌತುಕ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರಮ ಸಂ	ಲೇಖನಗಳು	ಪುಟ ಸಂ
	ಕಾಡಿನ ಕತೆಗಳು	
1	ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನ ಚೆಂದದ ಹಕ್ಕಿಗಳು - ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ ಆರ್	1
2	ಎರಡೆಳೆ ನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಸುಮ್ಮಗೆ... - ಪರೀಕ್ಷಿತ್ ಬಿ ಆರ್	4
3	ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಹೌಬರೋಪ್ಸಿಸ್ ಬೆಂಗಾಲೆನ್ಸಿಸ್ -ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಬಿ. ನೆಗಳೂರ	6
	ಸಸ್ಯ ಲೋಕ	
4	ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕ: ಶಿವಪ್ರಿಯಪುಷ್ಪ ಸುರಗಿ -ಉಮಾಪತಿ ಭಟ್ಟ ಕೆ ವಿ	10
	ಹಸಿರು ಹಾಡು	
5	'ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಲ ಗಿಡುಗ'ನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ - ರಾಜು ಕಿದೂರು	13
	ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳು	
6	ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುವ ಉಸರವಳ್ಳಿ -ಶ್ರೀ.ನವೀನ ಪ್ಯಾಟಿಮನಿ	15
	ವನ್ಯ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್	19

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ಕೆ ಪಿ ಧನಂಜಯ್ ಕುಮಾರ್

ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡ
ವಿಘ್ನೇಶ್ ಆಗುಂಬೆ
ಶ್ರೀನಿಧಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯ್ಕ
ನಮಿತಾ ಸಿ ಕಾನಳ್ಳಿಮಠ
ನಯನ ಆರ್

ಮುಖಪುಟ: ಸಿದ್ದು ಅರಕೆರೆ

ಲೇಖನ 01

ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನ ಚೆಂದದ ಹಕ್ಕಿಗಳು

ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ತುಂಗನಾಥ್ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ದಾಮ್ ಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಊರು ಮಂಡಲ್. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಲರ್ ಕಲರ್ ಬಣ್ಣಗಳು. ಉತ್ತರಕಾಂಡ ಪ್ರವಾಸದ ಐದನೇ ದಿನ ... ಚೋಪ್ತ ವ್ಯಾಲಿ ಮತ್ತೆ ತುಂಗನಾಥ್ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹಿಮದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದು.. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಅದು ಮೈನಸ್ 5 ಡಿಗ್ರಿ ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ರೂಮ್ ಹೀಟರ್ ಇಲ್ಲದಿರ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಅನುಭವ ಹೊತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿದ್ದ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಬಿಸಿಲು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೆಲುವು ಬಂದಿತ್ತು....

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣ ಸಿಗುವ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಮರುದಿನದ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಣಿಯಾಗಿದ್ದೆವು.. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಚುಮು ಚುಮು ಚಳಿಯ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು ತಯಾರಾಗಿ ಗೈಡ್ ಜೊತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು... ರೋಡ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಗೈಡ್ ರಾಹುಲ...

ಇನ್ನು ಬೆಳಕು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ... ಕತ್ತಲು ಕತ್ತಲು ಮಬ್ಬು ಹಾಗೆ ಇತ್ತು.. ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಗುಂಪು ಮದ್ಯ ಈ ಹಳ್ಳಿ.... ಸಮಯ 6 ಘಂಟೆ ಸುಮಾರು ಆಗ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಬರಲು ಶುರು ಆಗಿತ್ತು.... ನಮ್ಮ ರಾಹುಲ್ ಆ ಸಣ್ಣ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲೇ ಬೆನಾಕ್ಯುಲರ್ ಹಿಡಿದು ಯಾವುದೋ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ....

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: :- ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್

ಇದ್ದಕಿದ್ದಂತೆ ನಮಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ರೆಡಿ ಇಟ್ಕೊಳಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ದ... ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳಕು ಮೂಡ್ತಾ ಇತ್ತು... ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ. ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಮರದ ಮೇಲೆ ಫೋಕಸ್ ಮಾಡಿ ಇರಿ ಬೇಗ ಅಂದ.... ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ಬರುವ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು....ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.... ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ... ಹೋ ಬಂತು ಬಂತು... ಉದರ್ ದೇಕೊ ಅಂದ... ಅರೆ ಅರೆ....ನಾನು ಕ್ಯಾಮರಾ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ರೆಡಿ ಆಗಿದ್ದೆ.... ಎಲ್ಲಿತ್ತೋ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕೆಂಪು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು...

ಸರ್ ಸರ್ ಎಂದು ಹಾರಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂತಿತು... ಸುಮಾರು ಪಕ್ಷಿ ಗಳು ಇದ್ದವು.... ಅದು ಚಿತ್ರ ಪಕ್ಷಿ (scarlet finch) ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಅದನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಸೊ ನನ್ನ ಕುತೂಹಲ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿತ್ತು.... ಮೊದ ಮೊದಲು ದಟ್ಟ ಮರಗಳ ಒಳಗೇ ಇದ್ದ ಈ ಚಿತ್ರ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು.. ಒಂದೆರಡು ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಯಾವುದೋ ಹಣ್ಣಿನ ತರಹ ಕೂತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತ ಇತ್ತು...ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಇದ್ದರು ಅದರ ಅಂದ ಚೆಂದಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು....ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ನಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಚಲನ ವಲನ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು...

ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಐದು ನಿಮಿಷ ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದದ್ದು.. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಆಹಾರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಕೆಳಗಿನ ಪೊದೆಗಳ ಒಳಗೆ ಮಾಯವಾಯಿತು....
ನಮ್ಮ ಗೈಡ್ ಗೆ ಅದರ ಬರುವಿಕೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಅಂಥ ಕಾಣುತ್ತೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ....wow ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಗಳು....ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿ ಹುಡುಕಾಟದ ನಂತರ...ಕೆಳಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇವು ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆದ ಆನಂದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ... ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದವೂ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದು ಬಲು ಅಪರೂಪ.. ಒಂದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಚಿತ್ರಪಕ್ಷಿ scarlett finch ಗೆ ಟಾಟಾ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿದೆವು...

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: :- ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: :- ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್

ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ "ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್ ಫಿಂಚ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪಕ್ಷಿಯು, ಫಿಂಚ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ (Fringillidae) ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: Carpodacus sipahi

ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ: ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ (Male): ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಲೆ, ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗವು ಕಡು ಕೆಂಪು (ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್) ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಗಾಢ ಕಪ್ಪು ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲವು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ: ಇದು ಗಂಡಿನಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಸುಕಾದ ಆಲಿವ್-ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಆಲಿವ್-ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯುವ ಹಳದಿ ಪೃಷ್ಠ (rump) ಇರುತ್ತದೆ.

ಗಾತ್ರ: ಇದು ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶಂಕುವಿನಾಕಾರದ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಫಿಂಚ್ ಆಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 17–19 ಸೆಂ.ಮೀ ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: :- ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್

ವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ:
ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಉತ್ತರಾಖಂಡ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ನೇಪಾಳ, ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ನವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

ಇದು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಸುಮಾರು 1400–3550 ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ) ತೆರೆದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಓಕ್ ಕಾಡುಗಳು ಅಥವಾ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಆಹಾರ: ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೀಜಗಳು, ಮೊಗ್ಗುಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಾಗಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ: IUCN ರೆಡ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕಾಳಜಿಯ ಪ್ರಭೇದ (Least Concern) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ "ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್ ಫಿಂಚ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪಕ್ಷಿಯು, ಫಿಂಚ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ (Fringillidae) ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: Carpodacus sipahi

ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ: ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ (Male): ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಲೆ, ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗವು ಕಡು ಕೆಂಪು (ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್) ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಗಾಢ ಕಪ್ಪು ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲವು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ: ಇದು ಗಂಡಿನಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಸುಕಾದ ಆಲಿವ್-ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಆಲಿವ್-ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯುವ ಹಳದಿ ಪೃಷ್ಠ (rump) ಇರುತ್ತದೆ.

ಗಾತ್ರ: ಇದು ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶಂಕುವಿನಾಕಾರದ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಫಿಂಚ್ ಆಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 17–19 ಸೆಂ.ಮೀ ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ.

ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ ಆರ್
ನ್ಯಾಚುರಲಿಸ್ಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು
ಇಮೇಲ್: guru.prasadkr@gmail.com

ಲೇಖನ 02

ಎರಡೆಳೆ ನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಸುಮ್ಮಗೆ...

ಎರಡೆಳೆ ನಾಲಿಗೆ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಾವುಗಳ ನಾಲಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಹಾವಿನ ನಾಲಿಗೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗ ಕವಲೊಡೆದು ಎರಡು ಸೀಳುಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾವಿನ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಅವುಗಳ ನಾಲಿಗೆಯು ಘ್ರಾಣ ಸಂಬಂಧಿ ಇಂದ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ಇದೆ ಸತ್ಯ. ಹಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಆಗಾಗ ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೋರಚಾಚಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸಿ ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾವು ನಾಲಿಗೆ ತುದಿಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಹಾವಿನ ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಹಾವಿನ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾಕೋಬ್ಸನ್ ಅಂಗವಿರುತ್ತದೆ. ಸೀಳು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲನ ರಾಸಾಯನಿಕಕಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾಲಿಗೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಣಗಳು ಜಾಕೋಬ್ಸನ್ ಅಂಗ ತಲುಪಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿ ಹಾವುಗಳಿಗಿವೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಬಲಿ-ಬಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಲನವಲನಗಳು ಹಾವುಗಳಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಆಡಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಸಿದ್ದು ಅರಕೆರೆ

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಈ ರಾಸಾಯನ ಗ್ರಹಿಕೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ.

ಹಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ರಾಸಾಯನ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಚಲನೆಯ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಿಯಾಗಿಯು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಮಿಲನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹಾವುಗಳು ಹೋರ ಸೂಸುವ ಫೆರಮೋನ್ನನು (ಸ್ವಜಾತಿ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯ) ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಗಂಡು ಹಾವುಗಳು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ರಾಸಾಯನ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸೀಳುನಾಲಿಗೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ ಬಂದು ಮಿಲನಕ್ರಿಯೆ ನೆಡೆಸುತ್ತವೆ.

ಹಾವಿನ ಹೊರ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅವುಗಳ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಂಪು, ತಿಳಿಗೆಂಪು, ಗುಲಾಬಿ, ಕಪ್ಪು, ಅರೆನೀಲಿ ಮುಂತಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಾಲಿಗೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಅನುವಂಶಿಕ ಅಂಶಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿರ ಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಆಹಾರ ಹವ್ಯಾಸಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ನಿರ್ಧಾರವಾಗ ಬಹುದು.

ಎರೆಹುಳುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಹುಳು ಹಾವಿನ ನಾಲಿಗೆಯು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ನಾಲಿಗೆ ಯಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವಾದ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದ ನಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ನಾಲಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾವುಗಳ ನಾಲಿಗೆ ಆಡಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲೂ ಬಹುವಿದವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ನಿದಾನವಾಗಿ ಆಡಿಸುತ್ತಾವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹಸಿರು ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾವಿನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾವುಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಚಾಚಿ ಆಡಿಸದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಚಾಚಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ನಾಲಿಗೆಯ ಚಲನೆಯು ಕೂಡ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಚಲನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಲಿಬಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೂ ನಿರ್ದರಿತವಾಗಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಸಿದ್ದು ಅರಕೆರೆ

::

ಪರೀಕ್ಷಿತ್ ಬಿ ಆರ್

ಎಂ ಎಸ್ಸಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ಇಮೇಲ್: brpareekshith411@gmail.com

ಲೇಖನ 03

ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಹೌಬರೋಪ್ಸಿಸ್ ಬೆಂಗಾಲೆನ್ಸಿಸ್

ಈ ಏಕಾಂತ ಹಕ್ಕಿ ತನ್ನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡುಗಳ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಗರಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕಮಾನು ಪ್ರದರ್ಶನ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ನೃತ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸ್ಟ್ರಟ್ಟಿಂಗ್-ಫ್ಲಫ್ಡ್ ಅಪ್ ಕುತ್ತಿಗೆ ಗರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಲೆಯನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ, ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು. ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಅದರ ಹೌಬರೋಪ್ಸಿಸ್ ಕುಲದ ಏಕೈಕ ಸದಸ್ಯ, ಮತ್ತು ಬಸ್ಟರ್ಡ್ ಆರ್ಡರ್, ಒಟಿಡಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ನ ಅಪರೂಪದ ಸದಸ್ಯ. ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಜನರು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಟೋನ್ಲೆ ಸ್ಯಾಪ್ ಸರೋವರದ ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅವರು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲದ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ನೀರಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 100 ಕಿ. ಮೀ. ವರೆಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಹಿಮಾಲಯದ ತಳದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ ದ್ವಾರ್ಗಳು ಮತ್ತು ತೆರಾಯ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಅದೇ ಜಾತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಎರಡೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಅನ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಆಕ್ರಮಣ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟದಿಂದ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಅವರು ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಗಾರರಿಂದ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಅವರ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ನ ಎರಡು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅವಶೇಷಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ತೆಳುವಾದ, ದಟ್ಟವಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಟೋನ್ಲೆ ಸ್ಯಾಪ್ ಸರೋವರವನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಪ್ರವಾಹ ಬಯಲು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ವಿಯೆಟ್ನಾಂನ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಉಪಉಷ್ಣವಲಯದ ನದಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಸಣ್ಣ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೂ ಅವು ಒಣ ಋತುವಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಮೆ ತೆರೆದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ವಲಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವು ಸರ್ವಭಕ್ಷಕಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕೀಟಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಲ್ಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ವ್ಯಾಪಕ ಅಂತರದ ಕನಿಷ್ಠ ಏಳು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡುಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅವು ಬಹಳ ಏಕಾಂತವಾಗಿವೆ.

ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾಳದ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ರಿವರ್ಸ್ ಲೈಂಗಿಕ ದ್ವಿರೂಪತೆ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣದ ದ್ವಿರೂಪತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ (ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ವಿಭಿನ್ನ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ) ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಸುಮಾರು 65 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಕರ್ಸೋರಿಯಲ್ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಗಂಡು (64 ಸೆಂ. ಮೀ.) ಹೆಣ್ಣು (68 ಸೆಂ. ಮೀ.) ಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಕ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಗಂಡುಗಳು ಕಪ್ಪು ತಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಎದೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲವು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಕಪ್ಪು ಬಾಣದ ಗುರುತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಚ್ಚೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವರ್ಮಿಕ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಮುಚ್ಚಿದ ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಬಿಳಿ ಫಲಕವು ಹಾರುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಗಂಡುಗಳು ತಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ದವಾದ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ರುಫಸ್ ಬಫ್ ಅಥವಾ ಮರಳಿನ ಬಫ್ ಆಗಿದ್ದು, ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ (ನಾರಾಯಣ್ & ರೋಸಲಿಂಡ್ 1990) ಅಪಕ್ವ ಗಂಡುಗಳು ಹೆಣ್ಣುಗಳಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆಳು ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಬಹುಶಃ ಸಮಾನ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (ನಾರಾಯಣ್ ಮತ್ತು ರೋಸಲಿಂಡ್ 1990) ಆದಾಗ್ಯೂ, ಡೊನಾಲ್ಡ್ (2007) ಪ್ರಕಾರ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತವು ಬಹುಶಃ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಬಂಗಾಳದ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಡಿಮೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ಸರ್ವಭಕ್ಷಕವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬೀಜಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು, ಹುಲ್ಲಿನ ನವಿರಾದ ಚಿಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಡತೆಗಳು, ಇರುವೆಗಳು, ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಾವುಗಳಂತಹ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಸಂಯೋಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವಯಸ್ಕ ಗಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಇತರ ಗಂಡುಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪುರುಷರು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಸ್ಪ್ಲೇಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗಂಡು ಹಲವಾರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವಾಗ ಅದು ತಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಎದೆಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ತನ್ನ ನಯವಾದ ತಲೆ ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಡೆಯುವಾಗ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾರಾಟದ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರ ಪ್ರದೇಶದ ತೆರೆದ ಪ್ಯಾಚ್ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಮೊದಲು ಶಂಕರನ್ (1991) ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ್ (1992) ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ, ಅದು ತಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಎದೆಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಜಿಗಿತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು, ಇದು ಎದೆಯ ಚೀಲವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ, ತಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ದೇಹವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿ ಸುಮಾರು 45 ಡಿಗ್ರಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣೀಯವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತದೆ.

ಏರುವಾಗ ಮತ್ತು 3-4 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಜೋರಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಫ್ಲಾಪಿಂಗ್ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಜೆಟ್ ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ದೇಹದ ವಿರುದ್ಧ ಹೊಳೆಯುವ ಬಿಳಿ ರೆಕ್ಕೆಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅದು ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಶಬ್ಧದಂತಹ 'ಚಿಪ್-ಚಿಪ್' ಕರೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮೀಟರ್ ಕೆಳಗೆ ಜಾರಿಕೊಂಡು, ತೆರೆದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ, ಚೀಲವು ಎದೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆಲದಿಂದ ಕೇವಲ 1-2 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಅದು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೀಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ, ಕಳೆದುಹೋದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಪೋಗಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ, ಅದು ಬೀಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ತೆರೆದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಬೀಳುವ ಚೀಲ, ತೂಗಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಡ್ಲಿಂಗ್ ಕಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಲಂಬವಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತೇಲುತ್ತದೆ. ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಇದು 20-40 ಮೀ ಮೈದಾನಗಳ ನಡುವೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಟೇಕ್-ಆಫ್ನಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ಗೆ 6-8.5 ಸೆಕೆಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 4 ರಿಂದ 7 ಬಾರಿ ಕರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹುಲ್ಲಿನ ನಡುವೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕ್ಲಚ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ನ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾಲವು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕ ಗಂಡುಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಕೆಲವು ಗಂಡುಗಳು ಬಹುಶಃ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರು ಗಂಡುಗಳು ಹಲವಾರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಬಹುದು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬೆನ್ನಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಸಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಇದು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 50 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ತೆರೆದ ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲು (1-2 ಮೀ) ಮತ್ತು ಚದುರಿದ ಇಂಪೆರಾಟಾ ಸಿಲಿಂಡ್ರಿಕಾ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿರುವ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಸಕ್ಕರಮ್ ಸ್ಪಾಂಟೇನಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಚದುರಿದ ಸಣ್ಣ ಮರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದ ವೆಟಿವೇರಿಯಾ ಜಿಜಾನಿಯೋಯಿಡ್ಸ್‌ಳು ಬಂಗಾಳ ಫ್ಲೋರಿಕನ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮೇವು ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಹಗಲಿನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಬಿ. ನೆಗಳೂರ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ್ ಕೃಪಪೋಷಿ ತ್ಎಸ್.ಆರ್. ವಸ್ತ್ರದ್ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು

ವಿ.ಎಸ್. ಬೆಳ್ಳಿಹಾಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು

ಹುನಗುಂದ-587118

ಇಮೇಲ್: srinivasneglur@gmail.com

ಲೇಖನ 04

ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕ: ಶಿವಪ್ರಿಯಪುಷ್ಪ ಸುರಗಿ

ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಪೂತಸುರಯಿಯ ಮುಗುಳುಗುತ್ತಿ" ಸುರಿವ ಸುರಯಿಯರಲ ಮಗುಳೆ ಮೊಗಸಿದಳಿ ಕುಳಗಳಿಂ" ಮರದಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಸುರುಗಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಮೊಗ್ಗಿನ ತೆನೆ ಮುತ್ತಿನ ಕುಚ್ಚನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಬಿರಿದ ಹೂಗಳು ಮರದಿಂದ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತವೆ ಜೇನು-ದುಂಬಿಗಳ ಝೇಂಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ವಿಹಾರ, ಸುರಗಿಯ ಮಾದಕೀಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಳಿತವಾದ ಪರಿಮಳ ಮನವ ಸೆಳೆಯುವದು ಇದು ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನ ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪದ ವರ್ಣನೆಯಿದು. ಕಡು ಹಸಿರಿನ ದಟ್ಟವಾದ ಎಲೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಮರ ಅದೆಷ್ಟು ಸೊಗಸು, ರೆಂಬೆ ರೆಂಬೆಯಲ್ಲೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಮೂಡಿದ ಹೂವು ಮೊಗ್ಗುಗಳದೇ ಸಂತೆ. ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಮುತ್ತುಗಳಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ಮೂಡಿದಂತೆ ಕೊಂಬೆಗೆ ಅಂಟೊಕೊಂಡಿರುವದ ನೋಡಿ ಪಂಪ ಬರೆದ ಸಾಲುಗಳಿವು. "ಎಸಳಗಳನೆಯ ಕಂಡರಿಸಿ ಮುತ್ತಿನೊಳ್ ಅಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಚೂರ್ಣಮಂ ಪಸರಿಸಿ" ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನ ಕಾನನದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸುರಗಿ ವೃಕ್ಷ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮರವಲ್ಲ ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಒಂದು ಸುವಾಸನಾ ಲೋಕ, ಮಲೆನಾಡಿನ ಮಂಜಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತಾ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವ ದಪ್ಪವಾದ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆನೆ ಬಣ್ಣದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಅರಳಿದಾಗ ಇಡೀ

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ:ವಿಜಯ ಹಳಕಟ್ಟಿ

ಪರಿಸರವೇ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಮಳದಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೂ ತನ್ನ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಸುರಗಿ. ಮೂತ್ರ ನಾಳದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುರಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಪುಷ್ಪ. ಭಾರತದ ಪರಿಮಳ ಪುಷ್ಪ ವೃಕ್ಷವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ದಿಯಾಗಿದೆ.

ಸುರಗಿ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವೇ ತವರೂರು. ಒಣಗಿದ ನಂತರವೂ ತನ್ನ ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುವ ಸುರಗಿಯ ನಾಮ ವಿಶೇಷ ನೋಡೋಣ.

ಸುರಗಿಯ ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ ಕ್ಲ್ಯೂಸಿಯೇಸಿ. ಒಕ್ರೋಕಾರ್ಪಸ್ ಲಾಂಗಿಪೋಲಿಯಾಸ್ (ಮಮ್ಮೈಯಾ ಸುರಿಗಾ) ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುರಗಿ, ಕೆಂಪುನಾಗಕೇಸರಿ, ಗರ್ಗುಂಡಿ. ಬಂಗಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗೇಶ್ವರ, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಂಗಿ, ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಂಗಾನ್, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸುರಪುನ್ನಾಗ, ಸುರಗಿ, ಸುರಪರ್ಣಿಕಾ, ನಾಮೆರು, ಸುರಪತಿ, ಸುಗಂಧಿಕಾ, ದೇವವಲ್ಲಭ,ನಮೇರು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ನಾಗಕೇಸರುಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಈಡೇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಧೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವದು ಶುಭವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಲ್ಲ. ಶಿವನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯ ಸೋಮವಾರ ವೃತದಲ್ಲಿ ಓಂ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯಾಯ ನಮಃ ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ಎಂದು. ಸಿದ್ದಿವಿನಾಯಕ ವೃತ ಮತ್ತು ಸಂಕಷ್ಟ ಚತುರ್ಥೀ ವೃತದಲ್ಲಿ ಓಂ ಉಮಾಪುತ್ರಾಯ ನಮಃ ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ಎಂದು ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಕುರಿತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಿಂಧುದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುರಂಗಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಸುರಗಿಯನ್ನು ದೇವರ ಅಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ಅರ್ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಂಧೂದುರ್ಗದ ವೆಂಗುರ್ಲಾದ ಅಸೋಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಬ್ಬಗಳು ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಗಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು(ಲೈವ್ ಫೆನ್ಸಿಂಗ್) ತಾಜಾ ಬೇಲಿಯಾಗಿ ಸುರಗಿ ಮರವನ್ನು ನೆಡುವ ಕ್ರಮವಿದೆ.

ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಭಗವತಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿದೆ ಅಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲಿ ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಜ್ರಾ ಅಥವಾ ಸುರ್ನಾಗ ವಲೇಸರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುರಗಿ ದಂಡೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೇಶಾಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸುರಗಿ ಸುರಸಂಪಿಗೆ ಕೋಲು ಕೋಲಣ್ಣ ಕೋಲೆ ಚಂದದಿಂದ ಸಿದ್ದರಾಮ ಕೋಲನ್ನಾಡಿದ ದೇವ ರಾಮ ಕೋಲನ್ನಾಡಿದ ಎಂದು ಜನಪದ ನೃತ್ಯ ಕೋಲಾಟದ ಪದದಲ್ಲೂ ಸುರಗಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ದೇವಘಡ ತಾಲೂಕಿನ ಪಾಡೆಲ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಗಿಹಣ್ಣನು ಈರುಳ್ಳಿ, ಹಸಿರು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ತುರಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಹುರಿದು ಅಡುಗೆಯಲ್ಲೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಂಭಂಧಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿ. ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸುರಗಿ ಮರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. "ಸುರಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ನೊಣ ಬಿದ್ದಂಗ, ನಮ್ಮವ್ವಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಿದ್ದಂಗ" ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ:ವಿಜಯ ಹಳಕಟ್ಟಿ

ಮಣ್ಣು ಸವೆತ, ವಾಯು ಶುದ್ಧಿಕರಣ, ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸಾರಿಕಾ ಲಾಭವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೃಕ್ಷ ಸುರಗಿ. ಇದರ ಹೂವುಗಳನ್ನು ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಲು ಬಳಸುವರು. ಹೂವುಗಳು ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲೂ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ. ಸುರಗಿ ಮರವು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಮರವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ. ಹಲಗೆ ಕೆಲಸ, ದೋಣಿಗಳಿಗೆ ಅಡಿ ಹಲಗೆ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗೋವಾದ ಬಿಚೋಲಿಮ್ ಸರ್ವಾನ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುರಗಿ ಮರಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದಂತಹ ಹೂವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸುರಗಿ ಹೂವಿನ ಹೆಸರೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಾನ್ ಎಂದರೆ ಚಿನ್ನ ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ವಾನ್ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ ಮರವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಕಣದಂತಹ ಕರಾವಳಿ ಗೋವಾ, ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳು ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಸ್ಥಳಿಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಗಿ ಹೂವನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆಗಳಿಗೆ ಉಪಮೆಯಾಗಿ ಬಳಸುವರು. ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮ, ವಿರಹ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುರಗಿಯ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೈಲಾಂಶವುಳ್ಳ ಅಂಟು ಸ್ರಾವವಿದೆ. ತೈಲವು ಸುಗಂಧಭರಿತ: ಕಾಯಿಯ ಹೊರಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾನಿನ್ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುರಗಿಯ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಲಿನ್, ಸೈಕ್ಲೋ, ಸ್ಟಗ್ಯಾಸ್ಟೆರೋಲ್ ಎಂಬ ರಾಸಾಯನಿಕ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಬೆವರಿನ ತೊಂದರೆ, ನೆಗಡಿ, ನೋವು ಊತ, ಚರ್ಮರೋಗ, ಹಾವು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಕಡಿತ ಅಂಗಾಲು, ಅಂಗೈ ಉರಿ. ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು ಬಿಳಿಸೆರಗು, ಅಜೀರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಸುರಗಿಯ ಹೂವು, ಅಂಟು ಔಷಧಿಯ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸುರಗಿಯಂತಹ ಮರಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಸುರಗಿ ವೃಕ್ಷ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸವಾಲನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅತ್ಯತ್ತಮ ಪರಿಮಳ ವೃಕ್ಷಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುರಗಿಯೂ ಒಂದು ಇಂತಹ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನಾಶದ ಅಂಚಿಗೆ ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿ ಮರವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಲಿ, ರೈತರಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರಬಲ್ಲ ಸುರಗಿ ಪುಷ್ಪ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸೋಣ ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸುರಗಿ ಮರ ಬೆಳೆಯೋಣ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ:ವಿಜಯ ಹಳಕಟ್ಟಿ

ಉಮಾಪತಿ ಭಟ್ಟ ಕೆ ವಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು
ಸಮಗ್ರ ವಿಕಾಸ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಶಿರಸಿ
ಇಮೇಲ್:

ಲೇಖನ 05

'ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಲ ಗಿಡುಗ'ನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ

‘ಜಿಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿ'ಯಾಗಿ ಘೋಷಣೆ

ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಆಸು ಪಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಹನ್ನೆರಡು ಮೀಟರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು.ಮರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅದೇ ಗೂಡನ್ನು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಮರು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವೆರಡನ್ನೂ ಬಿರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಹೊರಬಂದ ಎರಡು ಮರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿಸಿ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಪರೂಪದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಬಾನಾಡಿಗಳು.ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತರುತ್ತವೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಲಭಿಸಲಿವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದವುಗಳು. ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಲ ಗಿಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನವಿಲು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೀಗ ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಯ ಮನ್ನಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ್ದು ಜೈವ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಲ ಗಿಡುಗ

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಹರೀಶ್ ಬಾಬು

ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗೋವದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮಾಹೆ ವರೆಗಿನ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಿ ತಜ್ಞರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳ ನಾಶವು ಇವುಗಳ ಸಂತಾನ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.ತೀರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯವೆಂಬಂತೆ ಬೋಟ್ ಜಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ, ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗಾಗಿ ರಿಸೋರ್ಟ್ ಗಳ ತಲೆ ಎತ್ತುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸಗಳೂ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಇಚ್ಥ್ಯೋಫೇಜ್ ಲಿಕೋಗೆಸ್ಟರ್ (Icthyophage leucogaster) ಎಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರಿನ ಈ ಗಿಡುಗವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಏಶ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.ಐಯುಸಿಯನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಗಣನೆ ಇರುವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಇದೆಯಾದರೂ ಆಹಾರದ ಅಲಭ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳ ನಾಶದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಥಾಯ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ವರದಿಗಳಿವೆ.

ಹಾಲೆ ಮರವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಗೂಡು

ಬಿಳಿ ತಲೆ, ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ, ಸಣ್ಣ ಬಾಲ, ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಕಾಲುಗಳು, ತೆಳು ಬೂದು ಮೈಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ವಿ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಹಾರಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಂತರ ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹದಿನೈದರಿಂದ ನಲ್ವತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇಕೆಂದಾಗ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕೆರೆ, ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟರಿಂದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಈ ಗಿಡುಗಳ ಸಂಗಾತಿಯು ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಹೊಸ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆಯಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮೀನುಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಶಿಬಿರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು
ಕಡಲ ಗಿಡುಗನ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ...

ಗಡಿನಾಡು ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸರಕಾರವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀವ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಜೈವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ತೀರ ಪ್ರದೇಶದ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಪಕ್ಷಿ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ನಡೆಸುವ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿರುವ ಮರವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಡಿಯದೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಜನಪರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಂದುವರಿ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಆವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿದೆ.

ರಾಜು ಕಿದೂರು
ಅಧ್ಯಾಪಕರು
ಹೋಲಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆ,
ಕುಂಬಳೆ, ಕೇರಳ
ಇಮೇಲ್: rajukidoor@gmail.com

ಲೇಖನ 06

ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುವ ಊಸರವಳ್ಳಿ

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಧರ್ಮ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದ ಧರ್ಮ. ಮನುಷ್ಯರು ಅವಶ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬೇಡವಾದಾಗ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವನ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಅವನು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಣ್ಣದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾ ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾ ದೂರವಾಗುವವರನ್ನು ನಾವು ಊಸರವಳ್ಳಿಯ ತರ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುವ ಜನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಹೌದು ನಾವು ಊಸರವಳ್ಳಿ ಜನ, ಊಸರವಳ್ಳಿ ಜನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಊಸರವಳ್ಳಿ ಎಂದರೇನು ಗೊತ್ತೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಬನ್ನಿ, ಈ ಊಸರವಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಭಿಷೇಕ್ ಗುರುದತ್

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಊಸರವಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವುದು ಸರೀಸೃಪಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ. ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಮ ಊಸರವಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಗೋಸುಂಬೆ. ಇವು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ತೆವಳುವುದರಿಂದ, Reptilia ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಶೀತ ರಕ್ತದ ಭೂವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಹೃದಯವು ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, 12 ಜೋಡಿ ಕಪಾಲದ ನರಗಳಿವೆ. ಅಗ್ರದಂತಿ, 1 ಜೊತೆ ಸಂಭೋಗಿಸುವ ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಮೊನಚಾದ ಶಲ್ಕಗಳನ್ನು ಹೊರ ಚರ್ಮವು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ Squamata ದರ್ಜೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದರಿಂದ Chamaeleonidae ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವು ಶಾಖಾವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಮರವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಆಫ್ರಿಕಾ, ಮಡಗಾಸ್ಕರ, ಅರೇಬಿಯಾ, ಯುರೋಪ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಮೆಲಿಯಾನ್ ಜಿಲಾನಿಕಸ (Chameleon zelanicus) ಎಂಬ ಉಸರವಳ್ಳಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲಿ 171 ಜಾತಿಯ ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಉಸರವಳ್ಳಿಯ ದೇಹದ ಉದ್ದಳತೆ 15 ಮಿ.ಮೀ (0.59 ಇಂಚು) ನಿಂದ ಹಿಡಿದು 68.5 ಸೆಂ.ಮೀ (27 ಇಂಚು ವಿನಷ್ಟು) ಇದೆ. ಅತೀ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಉಸರವಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಬ್ರೊಕೆಸಿಯಾ ಮಿಕ್ರಾ (Brookesia micra) ಹಾಗೂ ಅತೀ ದೊಡ್ಡದಾದ ಉಸರವಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಕ್ಯಾಲುಮ್ಮಾ ಪಾರಸೋನಿ (Calumma parsonii).

ಉಸರವಳ್ಳಿ ದೇಹ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿದಂತೆ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿದ್ದು, ತಲೆ ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರವಿದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಶಂಕುವಿನಾಕಾರದ ಶಿಖೆ ಇದೆ. ತಾವು ಓಡಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಬರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಸಿ ತಮ್ಮ ನೋಟದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಶಿಖೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ನಾಲಿಗೆಯಿದ್ದು, ಅದು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡಿಯಷ್ಟು ಚಾಚಬಲ್ಲವು ಹಾಗೂ ನಾಲಿಗೆಯ ತೂದಿಯು ಅಂಟುಗುಣದ ಗದೆಯಾಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ವಿವಾನ್ ಪದಕಿ

ಯಾವಾಗ ಆಹಾರ ಜೀವಿಗಳು ಈ ಉಸರವಳ್ಳಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಳುತ್ತವೆಯೋ ಆವಾಗ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹೊರಕ್ಕೆಸೆದು ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಗೆ ಆಹಾರ ಜೀವಿಯು ಅಂಟಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಆಹಾರ ಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇವು ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೀಟಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಪಾತರಗಿತ್ತಿ, ಇರುವೆ, ಕಣಜ ಹುಳು, ಬಸವನ ಹುಳು, ಜೀರುಂಡೆ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಇದರ ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊಡ್ಡವು, ಕಣ್ಣಿನ ಪಾಪೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವಂತೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಭಾಗವು ಹುರುಪೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇವು ತಮ್ಮ ಬಲ ಮತ್ತು ಎಡ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 360 ಡಿಗ್ರಿ ತಿರುಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ತಮಟೆ ಇಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ವಿವಾನ್ ಪದಕಿ

ಉಸರವಳ್ಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ 5 ಬೆರಳುಗಳಿದ್ದು, ಅದರಲಿ ಬೆರಳುಗಳು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ, 2 ಜೊತೆ ಬೆರಳುಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಜೈಗೊಡಬಲಸ್ (Zygodactylous) ಪಾದವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆಂದು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಇದರ ಬಾಲವು ಪ್ರಿಹೆನಸ್ಟೈಲ್ (Prehensile) ತರಹವಿದ್ದು, ಬಾಲವನ್ನು ಗಿಡಗಳ ರೆಂಬೆಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಪರಿಗ್ರಾಹಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೊರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳಕು, ಉಷ್ಣತೆ, ಉದ್ವೇಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಗುಲಾಬಿ, ನೀಲಿ, ಕೆಂಪು, ಕೇಸರಿ, ಹಸಿರು, ಕಪ್ಪು, ಕಂದು, ತೀಳಿ ನೀಲಿ, ಹಳದಿ ಹಾಗೂ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ 2 ವರ್ಣದ್ರವ್ಯದ ಪದರುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುದೆಂದರೇ ವರ್ಣಾಂಗಕ (Chromatophore layer) (Melanophore layer) .

ವರ್ಣಾಂಗಕ (Chromatophore layer) ಪದರು ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ವರ್ಣದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಧಾರಕ

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ವಿವಾನ್ ಪದಕಿ

(Melanophore layer) ಪದರು ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಂದು ಮತ್ತು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ಶಾಂತವಿದ್ದಾಗ ಅವುಗಳ ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಣದ್ರವ್ಯದ ಪದರುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ವಾನಿನ್ (Guanine Crystals) ಹರಳುಗಳಿವೆ. ಗ್ವಾನಿನ್ ಹರಳುಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೇವಲ 20 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಯುವ ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿ 3 ರಿಂದ 4 ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಉದುರಿಸಿದರೆ....! ವಯಸ್ಸಾದ ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು 2 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಂತರ ಲಿಂಗೀಯ ಜೊತೆ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ದೃಶ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಣಯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗದ್ದವನ್ನು ತಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಯಾವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಉಸರವಳ್ಳಿಗೆ ತನಗೆ ಮರಿಗಳು ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಣಯಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳು ಸಂಧಿಸಿ (Mating) ಸಂಭೋಗ ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

ಕೆಲವು ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉಸರವಳ್ಳಿಗಳು ದೇಹದಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ದಿನ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ನೇರವಾಗಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯು ದೇಹದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ಓವಿಪ್ಯಾರಸ (Oviparous) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮೊಟ್ಟೆಯು ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಒಡದು ದೇಹದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ಓವೋವಿವಿಪ್ಯಾರಸ್ (Ovoviviparous) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಉಸರವಳ್ಳಿ ಮರಗಳಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿದು ತನ್ನ ಮುಂಗಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ 30 ಸೆಂ.ಮೀ ಆಳದ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ 22 ರಿಂದ 30 ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು 16 ಮಿ.ಮೀ ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. 120 ದಿನಗಳಿಂದ 720 ದಿನಗಳ ಕಾವು ಕಾಲದನಂತರ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಇವಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ 5 ರಿಂದ 10 ವರ್ಷ.

::

ಶ್ರೀ ನವೀನ ಪ್ಯಾಟಿಮನಿ
ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಡರ್ಮಿಸ್ಟ
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.
ಇಮೇಲ್:-naveenpyatimani9901@gmail.com

ವನ್ಯ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್

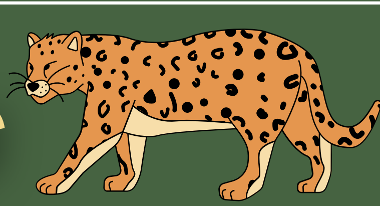

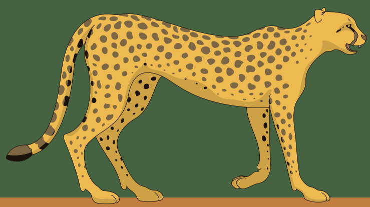

ಡಿಸೆಂಬರ್ 4

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೀತಾ ದಿನ

International cheetah day

ಡಿಸೆಂಬರ್ 4

ವಿಶ್ವ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನ

Wildlife Conservation Day

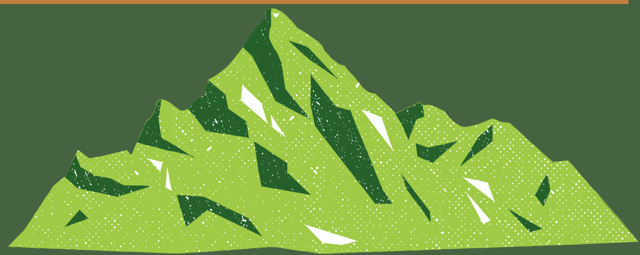

ಡಿಸೆಂಬರ್ 5

ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ

World Soil Day

ಡಿಸೆಂಬರ್ 11

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ವತ ದಿನ

International Mountain Day

ಡಿಸೆಂಬರ್ 14

ವಿಶ್ವ ಕೋತಿ ದಿನ

International Monkey Day

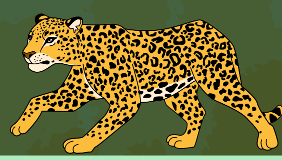

ಅಂಕಣಕಾರರು

ಉಮಾಪತಿ ಕೆ.ವಿ. ವನ್ಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ "**ಹಸಿರು ಲೋಕ**" ಅಂಕಣದ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇವರು "ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಟ್ರಸ್ಟ್" ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದು, ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳು, ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಹಾಗೂ ವನಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 10,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಮೂಲಕ ಹಸಿರು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹರಡಿದ್ದಾರೆ. 2017 ಮತ್ತು 2019 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸೇವೆಗಳು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಇವರ ಜೀವನದ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಜು ಕಿದೂರು, ವನ್ಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ "**ಹಸಿರು ಹಾಡು**" ಅಂಕಣದ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇವರು ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕುಂಬಳೆ ಹೋಲಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಪಕ್ಷಿ ನಿರೀಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಾಸಿ ಬರಹಗಾರ. ಕೇರಳ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕೃತ ಹಾವು ಸಂರಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಕಪ್ಪೆ, ದುಂಬಿ, ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಪತಂಗಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಷಟ್ಪಥ ಹೈವೇ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳ ಆವಾಸ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೇತೃತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರು ಕಿದೂರನ್ನು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪಕ್ಷಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನಾಗಿಸಿದ ಸಾಧನೆ ಇವರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರರು, ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಗಡಿನಾಡು ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಸಿರು ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ.ನವೀನ ಪ್ಯಾಟಿಮನಿ, ವನ್ಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ "**ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳು**" ಅಂಕಣದ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇವರು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಡರ್ಮಿಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ, ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 2,500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಣಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. ವಿಜ್ಞಾನ ಲೋಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ದೇಶದ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮೈಸೂರು ಮ್ಯೂಸಿಯಂನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆರಳಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಡರ್ಮಿಸ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುವ ಇವರೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೈಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಡರ್ಮಿಸ್ಟ್.

ವನ್ಯ

ಹಸಿರು ಲೋಕದ ಕೌತುಕ

ನೀವು ವನ್ಯಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

“ವನ್ಯ"
ಅಘನಾಶಿನಿ ನೇಚರ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿ, ಅರಣ್ಯ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕನ್ನಡದ ಆನ್ಲೈನ್ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ.

ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವ, ಲೇಖನ, ಕಥನ, ಸಂಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಕೃತಿ ದಿನಚರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸ್ವಾಗತ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಒಂದು ವೇದಿಕೆ.

- ಲೇಖನವು **ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ** ಇರಬೇಕು.
- ಗರಿಷ್ಠ 2-3 ಪುಟಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಲೇಖನವನ್ನು **PDF** ಅಥವಾ **Word** ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.
- ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ವಿಳಾಸ: **aghanaashini24@gmail.com**

ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೇಖನ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಲೇಖಕರದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. “ವನ್ಯ” ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಅಘನಾಶಿನಿ ನೇಚರ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಲೇಖನಗಳ ವಿಷಯ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಘನಾಶಿನಿ ನೇಚರ್ ಫೌಂಡೇಶನ್
ಜ್ಞಾನದ ಹರಿವು

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್